

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Iskaja vsak štetek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 K, pol leta 2 K in za štiri leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge tvenavstrijške dežele 6 K. Kdor hoči sam ponj, plaša na leto samo 3 K. Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5, — Rokopisi se ne vračajo, — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inšerate in reklamacije, za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust, Inšerate se sprejemajo do srede jutraj, — Za zaprete reklamacije so poštnine proste.

Današnja številka obsega 12 strani.

Na Jožefovo dne 19. marca t. l. se vrši v Celju

občni zbor Slov. kmečke zveze.

Govor ima drž. in dež. posl. dr. Krek iz Ljubljane.

Stradajte, Slovenci!

Tudi nemški poslanci imajo shode zaradi obstrukcije v deželnem zboru. Iz govorov, ki jih imajo poslanci na teh shodih, še je le spoznati prava ljubezen do Slovencev. Vsi govorniki proglašajo geslo, da se mora nasproti Slovincem postopati samo z enim sredstvom, s stradanjem. Nič se ne sme dati Slovincem, stradajo naj, potem bodo zopet postali ponižni in poslušni nasproti Nemcem.

Posebno zanimiv je bil shod mariborskega nemškega poslanca Wastiana dne 27. februarja v Mariboru. Mož je pripovedoval, da so se v deželnem zboru združili on, Ornig, Neger, Foest in Seidl, da preprečijo uresničenje najvažnejših slovenskih želj, kar se jim je nazadnje tudi posrečilo s tem, da so razbili deželni zbor. V imenu omenjenepetorice je pozval Wastian deželni odbor, naj tudi v svojem delokrogu slovenske zahteve davi, davi, davi!

Sedaj vsak Slovenec lahko spozna namene nemške večine z nami. Njih program ni, Slovincem pomagati, ali jim vsaj deliti enake pravice, kakor Nemcem, ampak njih program je, Slovinci se naj izstradajo, njihove zahteve se naj zadavijo, se naj ne upoštevajo.

To načelo razglašajo poslanci nemške večine po vseh shodih, posebno glasno pa je povdarjal to načelo Wastian kot vodja one petorice najbolj zagrizenih nemških poslancev, med katerimi se nahaja tudi Ornig, krušni oče „Stajercv“.

Naši poslanci bi ne bili poslanci, ako bi pri takem mišljenju nemške večine ne postopali z najodločnejšim sredstvom, z obstrukcijo. Izstradati se ne damo, potem morajo tudi Nemci z nami stradati. Če mi Slovinci nič ne dobimo, tudi Nemci ne smejo nič dobiti. Ali pravica, ali boj. Oni časi so minuli, da bi lahko Nemci delali z nami, kar bi hoteli. Mi Slovinci čutimo v sebi dovolj moči tudi za boj proti Nemcem, ako nastopajo proti nam krivično. Nismo več bojazljivi in plašljivi, ampak pod vodstvom naših poslancev smo postali pogumni in odločni.

Če nam torej kličejo nemški voditelji: Stradajte Slovenci! jim mi odgovorjamo: Nemci boste stradali z nami! Politika je boj, in v boju gre oko za oko, zob za zob!

Planinski pašniki na Spod. Štajerskem.

Živinoreja je za našega kmeta glavni vir dohodkov. Odkar v naših goratih krajih nazaduje živinoreja, nazaduje tudi število prebivalstva. Kmetije propadajo, ljudje se izseljujejo. Ni čudo, da je pri začnem ljudskem štetju leta 1910 nazadovale število prebivalstva ravno v marenberskem, slovenjegraškem in gornjegraškem okraju. Kjer so imeli kmetje prej lepo število glav živine, najdemo sedaj žalibog prazne lileve. Da se povzdigne živinoreja v teh krajih, je začel pravočasno v imenu Slovenske kmečke zveze njen poslanec dr. Verstovšek s svojim delom. Pripravil je pot in dosegel je s svojo vstrajnostjo, da so se oblasti začele takoj brigati za te okraje. Agrarni komisar g. Sima-Gall, nadzornik g. Pelko in nadzornik planšarstva g. Posch iz Gradca so v teku poldrugega leta obhodili lepo število planin. Sadovi teh študij se že kažejo. Načrti za povzdigo planin v teh okrajih so deloma odobreni, deloma so že dovoljene podpore, deloma pridejo v seje planinskega sveta.

V marenberskem okraju so dovršeni načrti za planine na Pohorju, ki so last štirih posestnikov. Proračun za melioracije (izboljšanje) znaša 40.000 K.

V slovenjegraškem okraju je nakupil okrajni zastop za pašnike dve posestvi; država je dovolila že podpore za nakup tega posestva, 16.000 K, in bo dala tudi podporo za melioracije.

V gornjegraškem okraju so že izgotovljeni načrti za razne planine. Delala se bodo pota, stavili hlevi, oskrbovale planine z vodo, zasejala zemlja z dobrim semenom itd. Okrešal (planina) proračun 4.000 K, Plesnikova planina proračun 19.000 K, Klemenšekova

planina proračun 15.000 K, Rovn-Kot (Martin Višnik) 8.000 K, Menina 60.000 K, Plešnikova planina 4.000 K, Konečnik 5.000 K, Potočnik 4.000 K, Hriberšnik 4.000 K, Površnik 2.500 K, Zg. Goltnik 4.000 K, Sp. Goltnik 3.000 K, Verbuč Grega 5.000 K, Kladnik 4.500 K, Račegunska planina 14.000 K, Medvedjak 6.500 K, Ter 4.500 K, Krumpačnik 4.500 K, Travnik 4.500 K.

Od teh proračunov dobijo posestniki podpore 60 do 80%. Glede pašnikov, ki so last škofijstva, se vrše pogajanja, da jih dobi pašniška zadruža za 20 let v najem. Pogajanja vodi poslanec dr. Verstovšek, katerega vrlo podpirajo v njegovem prizadevanju oblasti, zlasti g. agrarni komisar.

Delo za planinske pašnike v teh okrajih še ni dovršeno; pridejo še drugi načrti na vrsto. Posestnike opozarjamo, da izvršujejo vse pogoje, katere jim stavi oblast, da se ne bo zavlekla cela velevažna gospodarska zadeva.

Velikanski štrajk na Angleškem.

Na Angleškem je izbruhnil velikanski štrajk. Nač en milijon delavcev premogarjev je stopilo s prvim marcem iz dela. Zahtevajo večjo plačo. Vlada se je veliko trudila, da bi dosegla sporazum med delodajalci in delavci, a sporazum se ji ni posrečil. Delavci vstrajno zahtevajo, da ne sme biti plača pri nobenem delavcu nižja od 7 kron na dan. Delodajalci na to ne privolijo. Vlada še nadalje posreduje, a kljub temu so delavci že ostavili premogokope in začeli štrajkati.

Štrajk angleških premogarjev bo imel tudi posledice, ako bo delj časa trajal, za delodajalce in delavske kroge. Ručarji sami bi izgubili vsak teden na zaslužku 30 milijonov kron, in delavci drugih obratov, ki bi morali počivati zaradi pomanjkanja premoga, bi po kratkem času tudi toliko izgubili na zaslužku, da bi se moglo računati 40 milijonov kron skupno na teden. Premoženje stavkarskega zaklada znaša samo 30 milijonov kron. Celotno, ako bi se vsakemustavkujočemu članu izplačalo na teden samo 10 šilingov (okoli 11 kron), bi znašalo to na teden svoto okoli 8 in pol milijona kron. A ob dragih življenjskih razmerah je življenje ob 30 šilingih na teden že umetnost.

Nepregledne so posledice štrajka v narodno-gospodarskem oziru. Ako bo trajala stavka dalje kot teden dni, bo moralo počivati 20.000 lokomotiv in 700 tisoč železniških voz ter okoli milijon delavnic in tovarnih bi moralo zapreti svoja vrata. Kajti vse naše novodobno življenje je odvisno od premoga. Po štirinajstih dnevih bi morale vse železnice na Angleškem ustaviti svoj obrat, ako bi ne dobivale premoga za naravnost pretirane cene iz Amerike, ali pa morebiti iz Nemčije. Angleški admirali so pokupili že pred stavko vse zaloge premoga, ki so jih mogli dobiti, kajti celo v navadnih razmerah zadostujejo običajne zaloge mornarice komaj za 14 dni.

Ni pa izključeno, da se bo razširil štrajk tudi na druge države. Belgijski premogarji so že naznanili lastnikom rudokopov, da začnejo s 1. aprilom štrajkati, ako se njim ne dovoli kot najnižja plača 7 kron. Francoski premogarji istotako pretijo že v bližnjih dneh s štrajkom, samo da podpirajo angleške tovariše v njih boju. Nemški delavci so poslali angleškim za štrajk pol milijona kron podpore.

Nočemo soditi, ali je štrajk angleških delavcev opravičen ali ne. Ali to moramo reči, da nas organizacija, združen nastop premogarjev, eden za vse, vsi za enega, navdaja z velikim občudovanjem. In mi se samo žalostni vprašamo: Kdaj bo kmečki stan tako skupno in enotno nastopal?

Politični ogled.

— Državni zbor je začel v torek, dne 5. marca zopet svoja posvetovanja. Najprej je razprava o različnih draginskih vprašanjih, potem prvo čitanje vojnega zakonskega načrta. V finančnem odseku se bo nadaljevala razprava o davčnih predlogih, v proračunskem odseku pa začenja pot do posvetovanja o proračunu italijanske vseučilišne vprašanje, proti kateremu obstruirajo Nemci. Vlada baje želi, da se do Velike noči reši prvo čitanje vojnega načrta in vsaj v finančnem odseku davčne predloge. Želje niso majhne, in tem težje izpeljive, ker grof Stürgkhi mima zanesljive večine. Čehi so precej ohlajeni, ker so jim Nemci zopet onemogočili delovanje v češkem deželnem zboru in se kujajo, da bi dalje podpirali vlado. Le slovenski liberalci dr. Ravnihar ostane zvest Stürgkhu, Hohenburgerju in drugim ministrom, toda smolo ima, da je sam.

— Na Ogrskem se je stari usjak grof Khuen, ki je tlačil toliko let Hrvate, hudo zaletel. Da bi si odkupil obstrukcije, je Košutovcem povedal, da v gotovih slučajih cesar ne bo smel vpoklicati rekrutov. Bil je celo tako drzen in se bahal, da je cesar s tem zadovoljen. Sedaj pa se je izkazalo, da cesar noče odstopiti od svojih pravic na ljubo puntarskim Ogrom in v tem so na njegovi strani seveda vsi visoki vojaški krogi, avstrijska vlada in prestolonaslednik. Splošno se sodi, da bo ta stvar zlomila Khuenu vrat. Khuen pač ni več na Hrvaškem, kjer je smel vse delati, kar se mu je zljubilo. V ogrskem državnem zboru so veliki nemiri, ker Justhova stranka hrupno ovira posvetovanja o vojnem zakonu.

— Pulj. Kakor smo že zadnjič kratko poročali, je vlada mestni svet v Pulju v Istri radi velikanskih sleparij razpustila. Nenačoma je prišel na puljski magistrat vladni zastopnik ter županu Varetanu naznanil, da je občinski svet razpuščen. Župan se je sicer ustavljaj, toda slednjič se je moral udati, ko mu je zagrozil vladni zastopnik z orožniki. Pozno zvečer dne 24. februarja so šle vsi občinski uradniki oddali svoje urade vladnemu komisarju. Med tem so se Lahit trudili, da bi preprečili namen vlade. Toda vladni komisar je svoje delo tako dobro vršil, da se je že dne 26. februarja sam javil sodišču mestni blagajnik Galante, ki je priznal, da je pomeveril v zadnjem času 60.000 kron mestnega denarja. Izdal je tudi razne druge krivce. Zaprl so nato mestne uradnike Brigata, Privilegija, Kvarantda, Juga in Deveschvicha. Vsi ti so veliki prijatelji Italije. Mnogo jih bo še aretiranih. Tudi župan Varetan se ne sme ganiti iz mesta. Na dan prihajajo velikanske lumparije. V Pulju so aretirali še vodjo mestnega računskega oddelka, Jakoba Fillinicha, dalje so zaprli občinskega svetnika Petrisa, ki je bližnji županov sorodnik, ter več drugih laških veljakov. Doseđaj je dokazano, da se je pomeverilo nad 1 milijon kron. Izginili so tudi važni zapiski in knjige.

— Na Hrvaškem trajajo nemiri dalje. Stranka prava je izdala na svoje pristaše oklice, naj se vzdržijo vseh nemirov, kajti banu Čuvaju so izgreli dobrodošli, ker s tem lažje dela s policijo, z zapiranjem in zaplenbo listov. Sumi se celo, da so nekateri izgreli naravnost od vladne strani naročeni in povzročeni. Volitve za sabor še niso razpisane. Ako se pravočasno ne razpišejo, bo započela stranka prava odločnejši boj proti sedanjim vladim. Ves svet obžaluje Hrvate, ki toliko trpe pod mažarsko nadvlado, toda tako sočustvovanje ne pomaga veliko, vsak narod si mora končno vendar pomagati sam.

— Nemški cesar Viljem obišče našega cesarja dne 20. marca na Dunaju, na kar se poda v Pulj, kjer se snide s prestolonaslednikom Fran Ferdinandom; dne 22. marca obišče italijanskega kralja v Benetkah, na kar se takoj odpelje na Krf, kjer ostane s svojo družino več tednov.

— Italij.-turška vojska. Turki so zopet hudo razburjeni. Pred Solunom so se namreč dne 2. marca pokazale štiri italijanske bojne ladje, ki pa so zopet mirno odpule. — Hud boj se je vršil dne 1. marca za hrib Mergheb blizu Homsa. 14.000 Italijanov je napadlo to važno turško postojanko. Po zelo hudem boju so se morali Turki umakniti italijanski premoči. Vendar so izgubili Turki samo okrog 100 mož. Italijani pa so imeli 600 mrtvih in veliko ranjenih. Višino Mergheb so dobili Turki zopet nazaj. Italijani namreč niso znali izrabiti svojega prvotnega uspeha. — Velevladi: Rusija, Avstrija, Nemčija, Francija in Angleška skušajo doseči sporazum med obema vojskojočima se državama. Uspeh pa je zelo dvomljiv, ker Turki pravijo, da tako dolgo ne privolijo v mir, dokler bo le eden italijanski vojak v Tripolisu. — Glavni poveljnik italijanske vojne mornarice, admiral Aubri, je dne 4. t. m. na bojni ladiji „Viktor Emanuel“ umrl.

— Na Kitajskem je izbruhnila vstaja z novo silo na dan. Tokrat pa se ne gre proti ljudovladi, ampak proti njenemu predsedniku Juanšikaju. Najhuje

divja vstaja v glavnem mestu Peking in drugih večjih pokrajinskih mestih. Uporniki zažigajo mesta in trge. Velik del Pekinga je pogorel. Mesto Tientsin gori na več krajih. Ljudovlada je odredila stroge odredbe proti upornikom. Vstase pobijajo kar na ulici. Cesarstvu zvesti vojski so se pridružili uporniki. Velika nevarnost je za Evropejce. Ubit je od upornikov tudi nek nemški zdravnik. Vsa Kitajska je podobna razsajajočemu ognju. Vidi se, da kitajsko ljudstvo še ni bilo sposobno za ljudovlado in evropske odredbe, s katerimi je hotela vlada kar naenkrat preustrojiti to velikansko državo. Nad Pekingom je proglašen nagel sod.

— Na Portugalskem so na krmilu svobodomiselci, duševni bratje liberalcev drugih dežel. Kakšni tirani so ti ljudje, smo že večkrat čitali. Sedaj pa prihaja vest, da je angleški poslanik odkril, kako sramotno postopajo portugalski liberalci-svobodomiselci s političnimi jetniki, med katerimi so večinoma pristaši kraljestva. V ječah, kjer so ti siromaki zaprti, stoji voda in smrdljivo blato čevljev visoko, hrano dobivajo tudi tako, ki je skoro doceja nevarna. Pa se upajo ti ljudje še šopiriti kot omikanci!

Razne novice.

* **Duhovniška sprememba.** Č. g. M. Erhartič, kaplan pri Sv. Juriju ob Ščavnici, je prestavljen k Sv. Antonu v Slov. gor.

* **Duhovniška vest.** Župnijo Kebelj je dobil č. g. Rudolf Krener, kaplan pri Sv. Rupertu v Slovenskih goricah.

* **Iz Šole.** Imenovani so: Začasni učitelj Jožef Golob na 3razredni ljudski šoli v Vuzenici za stalnega učitelja; St. Firm, nadučitelj v Podbrdu na Primorskem, za nadučitelja v Olimju; začasni učitelj J. Womer za stalnega učitelja na petrazredni ljudski šoli v Cadrumu; začasni učitelj Ciril Pregelj za stalnega učitelja na 4razredni ljudski šoli v Petrovčah. Na 3razredni ljudski šoli na Bregu pri Ptujju je razpisano mesto začasnega učitelja.

* **Iz poštne službe.** Poštna oficijantinja Terezija Smid je prestavljena iz St. Lenarta v Slov. gor. v Preblavo na Koroškem.

* **Iz sodne službe.** Okrajni sodnik Adolf Matzl v Mariboru je imenovan za deželno-sodnega svetnika za Celje; okrajni sodnik Alojz Seliškar v Sevnici ob Savi je imenovan za deželno-sodnega svetnika in predstojnika okrajne sodnice v Sevnici; sodnik Ivan Premšak v Mariboru je imenovan za okrajnega sodnika in predstojnika sodnice v Marenbergu, za predstojnika okrajne sodnice v Ljutomeru je imenovan sodnik Ferdinand Meditz v Kočevju; deželne sodnice svetnik in načelnik okrajnega sodišča v Ormožu, dr. Ivap Presker, je prestavljen v Ljubljano; v Maribor pride za okrajnega sodnika dr. Friderik Fehleisen iz Ljutomera. — Ta imenovanja zopet kažejo, kako sedanji pravosodni minister dr. Hohenburger skrbi za Nemce in posilince. Slovenski liberalni poslanec dr. Ravnikar pa vkljub temu sili v vladno Hohenburgerjevo naročje.

* **Prestolonaslednik na Brionih.** Dne 2. marca je došel na otok Brioni pri Pulju prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand s svojo družino. Cesarica družina namerava ostati na otoku več tednov. Prestolonasledniku in njegovi družini bo na razpolago ladja „Lakroma“, katere je odplula pred otok Brioni.

* **Mednarodni shod** (evharistični kongres) se bo vršil od 12. do 15. septembra 1912 na Dunaju. Na takozvanem „Heldenplatzu“ bo ob priliki velike evharistične procesije daroval kardinal, knez in nadškof dunajski, slovesno sveto mašo v navzočnosti cesarja samega, nadvojvode, nadvojvodinj in vseh visokih oseb dunajskega dvora, zastopnikov vlade, uradništva in vojaštva. Kot glavna slavnostna cerkev je določena cerkev sv. Stefana, druga manjša zborovanja pa se bodo vršila tudi v drugih cerkvah. Papeža bo zastopal pri evharističnem shodu poseben odposlanec.

* **Naši bratje na jugu.** Dne 29. februarja se je vršil v Gorici velik shod zaupnikov Slovenske ljudske stranke za Goriško. Zborovanje je bilo zelo pomembno, ker so se istega udeležili voditelji naše stranke iz Goriškega, Kranjskega in Štajerskega. Shoda se je udeležilo okrog 300 najodličnejših mož. Na tem shodu se je zopet utrdila vzajemnost in edinost, ki vlada v naši stranki po vsem Slovenskem. Med drugimi je govoril na tem zborovanju v imenu štajerskih Slovencev deželni in državni poslanec dr. Korošec, ki je prinesel Goričanom pozdrave štajerskih bratov, pogumnih in dela vajenih bratov na severni meji. Izvajanja dr. Korošca so zborovalci živahno odobraval.

* **Kmečke hiše** se sramujejo. Glasilo mariborskih nemškutarskih meščanov, „Marburgerca“, se v zadnji sobotni številki norčuje, da si poslanec Roškar pri Spodnji Sv. Kungoti ni upal zborovati v kakšni gostilni, ampak je sklical shod v Temerlovo kmečko hišo. Glejte kmetje! Če gredo naši poslanci med ljudstvo in zborujejo v pošteni kmečki hiši, to našim nemškutarjem ni prav, zdi se jim nečastno. Tako daleč je že prijadrala štajerskijanska nemškutarija. Na eni strani pišejo nemškutarji v svojih listih v sladkih besedah „Kmet, preljubi kmet“, na drugi strani pa se jim za malo zdi, če se vršijo naši shodi v kmečkih hišah. Taki prijatelji kmečkega ljudstva so nemškutarji!

* **Tako delujmo!** Gospod nam je dal vzgled. Hodimo za njim! Imamo zlasti v postnem času priložnost, da ta visoki vzgled požrtvovalno premitujemo. To je tista požrtvovalnost, ki jo vedno oznanjuje-

mo. Naj ne misli nikdo, da priporočamo pri krščansko-socialnem delovanju kako drugo požrtvovalnost. Gospod nam je dal vzgled. Ni se zbal zasmehovanja in preganjanja. Razsvitljeni po Njegovih naukih, šli so s krepko voljo, nevstrašenim pogumom in z nesebično požrtvovalnostjo tudi apostoli na delo. Prehodili so cel svet in ga s Kristusovim naukom preobrazili. Takih nevstrašenih delavcev z nesebično požrtvovalnostjo potrebuje tudi naš čas. Pred to požrtvovalnostjo, pred katero je padlo rimsko cesarstvo, bi padla tudi današnja nevera. Krščansko-socialno delovanje in krščanska organizacija našega ljudstva zahteva jasne spoznanja Kristusovega nauka, krepke volje, nevstrašenega poguma in nesebične požrtvovalnosti. To je, česar nam včasih nedostaja. Zato se tu pa tam že vstvarjene organizacije rušijo. Učimo se in bodimo tudi pogumni, delavni, vstrajni in nevstrašeni! Kjer je jasen program, kjer so jasni cilji in kjer je nevstrašena volja, pogum in požrtvovalnost, tam je gotov napredek in gotova zmaga.

* **Liberalci** in liberalni učitelji na Koroškem. Znano je, da so na Koroškem v deželnem zboru najhuji liberalci; znano je tudi, da so tudi liberalni učitelji na Koroškem najbolj razširjeni in prosti. In vendar je načelnik liberalne stranke, dr. Steinwender, v seji deželnega zbora predlagal, naj se število učiteljev zmanjša s tem, da se število 200 že obstoječih učiteljskih mest enostavno odpravi. Tako bi dežela prav mnogo prihranila, in to toliko bolj, ker je, kakor je isti govornik povdarjal, osem šolskih let za otroke na deželi premnogo; otroci se učijo preveč predmetov, in to je slabo, ker se pri tem niti najpotrebnejših ne naučijo. Predlog dr. Steinwenderja se je potem sprejel, ravno tako se je sprejel predlog drugega liberalnega poslanca, naj se razprava o povišanju učiteljskih plač preloži na prihodnje zasedanje. Tako sodijo na Koroškem najhuji liberalci o sedanji šoli in o učnih uspehih liberalnih učiteljev.

* **Kje je Ploj?** Liberalci so tolažili svoje volilce, da bo cesar imenoval Ploja za člana gosposke zbornice, ker ga ptujski okraj ni hotel več voliti za poslanca. Sedaj so imenovani novi člani gosposke zbornice, 12 dednih in 18 dosmrtnih, skupaj torej 30 članov. Med njimi ni Ploja. Med njimi je Jugoslovian samo eden, dvorni svetnik Anton Vuković pl. Vučjidel, bivši državni poslanec. Tako se je tudi zadnja laž podrla, ki so jo širili liberalci o Ploju, njemu samemu v največjo škodo.

* **Proti slabemu berilu.** Radi pritožb, da izlagajo nekatere trafike zlasti mladino pohujšujoče slike, to je razglednice in drugo, je finančno ministrstvo prepovedalo vsem trafikam, izlaganje in prodajanje nenravnih razglednic. Tudi izlaganje in prodajanje raznega slabega berila, zlasti onih razburljivih indijanskih povesti, je prepovedano. Finančno ministrstvo je že ukrenilo vse potrebne korake, da se ta prepoved izvede.

* **Kmetijsko razstavo** na Dunaju priredi prihodnje leto nižjeavstrijska kmetijska družba.

* **Slovenci v Nemčiji.** Z Gladbecka na Westfal-skem nam piše rojak: Dne 11. svečana je priredilo tukajšnje katoliško slovensko rudarsko društvo zabavni večer. Predstavljal se je igra v 5. dejanjih, „Dve materi“. Igra se je prav dobro obnesla. Vse igralke so svoje vloge izvrstno pogodile. Če tudi daleč od naše slovenske domovine, vendar smo se pri tej veselici tukajšnji Slovenci prav dobro imeli. Hvala vsem, ki so pripomogli k tako lepemu uspehu.

* **Kako znaje napraviti židovski bogataši** višje cene raznemu blagu. V Argentini v Južni Ameriki je bila pšenična letina koncem leta 1911 zelo povoljna. Evropski mlinci pa bi zelo nujno rabili mnogo zrnja. Židje, kateri imajo ameriško žitno trgovino v rokah, bi bili radi nastavili višje cene. Kako to storiti? Pridobili so voditelje skladišnih delavcev v južnoameriških trgovskih pristaniščih, da so začeli štrajk. Na ta način je zastala žitna trgovina. Ker dohajajo iz Amerike le skromne množine zrnja, je cena pšenice in rži, ki jo imajo v svojih zalogah židje v Evropi, poskočila, cena v Ameriki pa občutno padla. Amerikanski poljedelci morajo hočeš nočeš prodajati pšenico za nižjo ceno židovskim bogatašem. Ko bodo imeli ti ljudje vse zrnje pokupljeno, bodo skladišni delavci zopet začeli z rednim delom. Židje pa bodo z velikanskimi dobički prodajali zrnje v Evropo. Na milijone dobička bodo vtaknile judovske družbe v žep. In v času, ko bo imel evropski kmet svojo pšenico napredaj, bo preplavljen naš trg z ameriško pšenico in bo to vplivalo tudi na tukajšnje cene. Tako prefrigani so židje. Enaka „kupčija“ se dogaja pri drugem blagu. Kavina letina je bila leta 1911 v Ameriki jako lepa. Cene so v veliki trgovini padle. In glejte, kaj store zopet židovski bogataši. Dali so velike množine kave pometati v morje, da bi cena ostala kavi ostala višja. Ti ljudje so glavni krivci draginje; a socialni demokrate in liberalci pa kljub temu kričijo, da kmet dela draginjo.

* **Vojaško gibanje** na našem jugu. Dne 5. marca je zapustil prvi, drugi in četrti bataljon 97. pešpolka Trst ter se se podali, in sicer prvi in drugi bataljon v Belovar, četrti pa v Karlovec. V Trstu ostane kader in tretji bataljon. Istega dne so se odpeljali po trije bataljoni 19. in 32. pešpolka z Dunaja ter pridejo oni trije 32. pešpolka v Trst. Od 19. pešpolka pa dobijo po en bataljon Kobarič, Tolmin in Sežana. Od našega mariborskega 47. pešpolka pride nekaj vojaštva iz Kormina in Gorice v Kojsko in v Biljano. V gore prideta tudi dva oddelka gorskega topništva.

* **Pisemske brzjavke**, to so take brzjavke, ki se ponoči oddajo, a se naslednje jutro razpečavajo kot navadna pisma, se bodo smele od 1. aprila t. l. odpošiljati v notranjem avstrijskem brzjavnem prometu.

* **Davek na zabave.** Koroški deželni zbor namerava skleniti davek na zabave na korist občinskim ubožnim zakladom.

* **Cene tobaku** se bodo zopet zvišale. Ogrski pridelovalci tobaka zahtevajo namreč za tobak višje cene. Če se jim ustreže, se bodo najbrž tudi v Avstriji zvišale cene tobačnim izdelkom.

* **V Ameriko** ne bodo mogli več tisti (analfabeti), ki ne znajo pisati in čitati. V Združenih državah je predložen zakon, da se analfabetom ondi zabrani naselitev.

* **Letošnje velike cesarske vojaške vaje** se bodo vršile na vzhodnem Ogrskem in Sedmograškem. Udeležila se jih bosta 7. in 12. vojni kor.

* **Vreme** meseca marca. Vremenski preroki prerokujejo, da bo sušec v sredini in proti koncu imel bolj žalostno lice, kot je bilo prve dni. Ti ljudje, kojih prerokovanja se pa navadno ne uresničujejo, pravijo, da bo nastopilo hladno in deževno vreme in baje celo sneg. Vsekako pa je bila dosežanja toplota vsaj za sadno drevje in vinograde prezgodnja. Iz ljutomerskih goric nam piše prijatelj, da bodo marelice in breskve vsak čas začele cveteti. Zelo ugodno pa vpliva sedanje prijetno vreme na zimске setve. Od vseh strani Spodnjega Štajerja prihajajo poročila, da kažejo zimске setve izbornu. Tudi jarine so že večinoma posejane.

Mariborski okraj.

m **Maribor.** Porotne obravnave, ki se začnejo v ponedeljek, dne 11. marca, se vršijo po sledečem redu: v ponedeljek, dne 11. marca, Terezija Svenšek in Jakob Merc, uboj; v torek, dne 12. marca, Ignac Znidarič, požig; v sredo, dne 13. marca, Janez Stiplošek, tatvina; v četrtek, dne 14. marca, se vrši tiskovna pravda proti uredniku „Marburgerca“, Norbertu Jahnu, in lastniku lista, Leopoldu Kraliku, toži ju neki Frano Laval.

m **Maribor.** „Marburgerca“ se v dolgem članku hudo jezi nad shodom K. Z. pri Sp. Sv. Kungoti, ki se je v nedeljo, dne 3. t. m. tako lepo obnesel. Zakotnemu lističu, kot je „Marburgerca“, se sploh ne splača odgovarjati. Pomembno pa je, da to glasilo mariborskih posilipnemskih purgarjev prizna, da je bil shod dobro obiskan. Piše tudi, da je potrebno, da se ljudstvu mariborske okolice govori na shodih v slovenskem jeziku. Imenitno priznanje. Dosedaj so trobili nemškutarji in Nemci po svojih glasilih, da je mariborska okolica trdo nemška, sedaj pa naenkrat sami pravijo, da je treba slovensko govoriti z ljudstvom. Vidi se, da se nemškutarji ne čutijo več posebno trdne v naši okolici.

Rošpah. V četrtek, dne 29. februarja, je bila pri nas volitev. Tudi Slovenci smo se udeležili volitve ter se nahajajo v novem odboru tudi nekateri, od nas kandidirani odborniki. Da so tudi meščani v odboru, to kaže, da se nemškutarski posestniki še vedno ne morejo otrestiti mestnih jerofov. Nemškutarji so kakor otroci, ki ne znajo sami hoditi, zato potrebujejo mestno pestunjo, da jih vodi pod pazduho. Mi Slovenci pa smo samostojni, sami delamo, sami mislimo in volimo tako, kakor spoznamo za dobro. Nismo hlapci meščanov, ampak svobodni posestniki. Naše vrste rastejo, prihodnjič mora biti zmaga naša.

m **Sp. Sv. Kungota.** Prvi slovenski shod v našem kraju, ki ga je v nedeljo, dne 3. marca, priredila Slovenska kmečka zveza, se je zelo lepo izvršil. V obilnem številu smo se zbrali možje in fantje v vrli hiši Temerlovi na Gradškem, da slišimo svojega poslanca. Shod je otvoril g. Roškar, naš državni in deželni poslanec, s pristrnim pozdravom na zborovalce. Poročal nam je nato o svojem delovanju poslanec K. Z. v deželnem in državnem zboru. Z zanimanjem smo poslušali poslanca, ko nam je razložil, kako strašno slabo gospodari nemško-nacionalna gospoda v deželnem odboru z našim davčnim denarjem, in kako se Spodnji Štajer zanemarljivo pritrjevali smo poslancu, ko nam je povedal, da poslanci K. Z. prej ne odnehaajo, dokler se ne bode na nas Spodnještajerce oziralo tako, kot na Srednje- in Zgornještajerce. Zahtevamo enake pravice! Vsi, tudi taki, ki so dosedaj držali z našimi nasprotniki, so veselo pritrjevali govoru gosp. poslanca. Po govoru se je podpredsednik shoda, veleposestnik g. Bauman, zahvalil poslancu za govor, na kar smo enoglasno sklenili resolucijo, v kateri izrekamo poslancu Roškarju in vsem njegovim tovarišem popolno zaupanje, in jih prosimo, da vstrajajo v obstrukciji tako dolgo, dokler nam ohola nemško-nacionalna večina ne da tega, kar nam po pravici gre. Potem je še govoril Fr. Žebot iz Maribora, na kar se je lepo uspeli shod zaključiti. Ta shod bo prvi začetek našega gibanja v kungovski župniji. Začetek je storjen, led je prebit.

m **Sv. Marjeta** ob Pesnici. Preminul je nagle smrti dne 3. sušca daleč okoli poznani živinotržec, bivši mesar in gostilničar pri Sv. Trojici, Alojzij Bauman, zadet od kapi, star 51 let. Zadnja ura, smrti dan, je neznan! — N. v m. p.!

Jarenina. Rihard Jarc, posestniški sin na Jelenčah, fara Jarenina, je pred nekimi dnevi prečihlo padel in si pri tem strl desno nogo.

m **St. Ilj** v Slov. gor. V ponedeljek, dne 26. februarja zvečer je umrl g. Lovro Lopič, posestnik in